

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklēsiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Caput IX. De Concilio Mediolanensi; & de fuga Athanasii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

tempus nactus rati ad accusandos contrariæ sententiæ assertores, omni cura ac studio egerunt in palatio, ut quoscunque ipsi deposuerant, Ecclesiis pellerentur, utpote qui hæretici essent, & superstite Constante ambos fratres Augustos inter se committere studuissent. Quippe Constans bellum fratri minatus fuerat, nisi illos suscepisset, uti supra retulimus. Præcipue vero criminabantur Athanasium, quem tantopere oderant, ut ne Constante quidem adhuc superstite, & Constantio benevolentiam erga illum simulante, hostiliter eum persequi desierint: sed Antiochiæ in unum congregati Narcissus Cilix, Theodorus ex Thracia, Eugenius Nicanus, Patrophilus Scythopolites, Menophantus Ephesius, & alii circiter triginta numero, ad omnes ubique constitutos Episcopos literas scripserunt, quibus affirmabant, Athanasium contra leges Ecclesiæ rediisse Alexandriam, non in Synodo prius innocentem declaratum, sed per contentionem eorum qui idem cum illo sentiebant: hortatique sint ut neq; cum illo communicarent, neque ad eum scriberent; sed cum Georgio potius qui ab ipsis ordinatus fuerat, communionem fervarent. Athanasius vero, tum quidem nullam istorum rationem duxit. Sed enim multo graviora quam prius, erat perpessus. Extincto enim Magnentio, statim Constantius qui solus jam imperio Romano potiebatur, omni studio perficere conatus est, ut Occidentales Episcopi cum iis consentirent qui Filium Patri similem secundum substantiam asserbant. Et initio quidem non vi aperta id agebat: sed suadens tantum ut decretis Orientalium Episcoporum adversus Athanasium subscriberent. Sic enim cogitabat, si Athanasius communi omnium suffragio è medio removeretur, facile se deinceps ea quæ ad religionem pertinent, pro arbitrio constituturum.

CAPUT IX.

De Concilio Mediolanensi, & de fuga Athanasii.

Cum igitur urgente Imperatore, Synodus collecta esset Mediolani, ex Orientis quidem partibus pauci admodum convenerunt: reliquis vel ob

δὲ καιρὸν ἔχον εἰς διαβολῶν τῶν ἐναντία φρονήτων οἱ τῶν ἐν νικαίᾳ πρὶν παρελθόντων, ἐπιμελῶς μάλα ἐν τοῖς βασιλείοις ἐπόνοι, ἐκβάλλει τῶν ἐκκλησιῶν πάντας τὰς περὶ αὐτῶν καθηρημένους, ὡς ἑτεροδόξους ὄντας, καὶ ἐν ᾧ κῶνστας τῷ βίῳ ἀεικῶ, συγκατατάξαι τὰ βασιλείας πρὸς εὐαγίας σπευδασάμενος, καὶ ὅτι τῷ ἀδελφῷ πόλεμον ἐπηγγέλλεται, μὴ προσδέξαι αὐτὸς, ὡς ἐν τοῖς πρὸς αὐτὸν εἰρηαῖ· μάλιστα δὲ ἐν αἰτία ἐποικίῳ ἀποστάσιον, οἱ γε ἰσχυροὶ τῆς ἀρετῆς αὐτῶν, μετὰ δὲ κῶνσταντῶ, ἀεικῶν καὶ κωνσταντῶ φιλεῖν αὐτὸν προσποιουμένους, τῆς ἀπερχομένης ἀπέχοντο· ἀλλὰ συνελθόντες ἐν ἀίλιον, γάρκιος τε ὀκίλιξ, καὶ θεόδωρος ὁ θεσσαλονίκης, καὶ ἀνθίμου ὁ νικαῶν, καὶ ἀλέξανδρος ὁ σκυθοπολίτης, καὶ μνηόφαντος ὁ ἐφέσου, καὶ ἄλλοι ἀμφὶ τριακοσίοι οἱ πάντες, ἐβόησαν τοῖς πανταχῶς ἐπισκόποις, ὡς ἀπὸ νόμου τῆς ἐκκλησίας ἐπαγγέλλειν εἰς ἀναστροφὴν, ἐκ ἀνάγκης φανείν ἐπὶ συνόδῳ, ἀλλὰ φιλονεικία τῶν τὰ αὐτὰ φρονήτων, καὶ παρεκελεύοντο, μὴ τε κοινῶν αὐτῶν, μετὰ γράφῃν, ἀλλὰ γεωργίῳ τῷ πρὸς αὐτὸν κεχρησμένῳ ἀθανασίᾳ δὲ τεταπεινωμένῳ ὑπόλογον ἦν· ἐμελλε δὲ χαλεπώτερον ἢ πρότερον περαθῆναι πραγμάτων· ἀμα γὰρ ἀπολώλει μαγνῆσι, καὶ μόνον κωνσταντῶ τῆς ῥωμαίων ἀκαρτερίας ἠγάτο, πᾶσαν ἐποικίῳ σπευδῶν, τὰς ἀνατὴν δύσων ἐπισκόπους τοῖς ὁμοῦσιν παρὰ τὸν ἰὸν δοξάζουσι συνείναι· ἐποίησε δὲ τὸ ἐφανερώσας εἶναι τὰ πρῶτα βιαζόμενος τῶν δὲ ἐπιψηφισαδῶν τοῖς ἀθανασίῳ καὶ κωνσταντῶ ὑπὸ τῶν ἀνατῶν ἐπισκόπων ἐπιγίγεται γὰρ ὡς ἐκ κοινῆ ψήφου ἐκποδῶν εἶναι τῶν ἁγίων, βραδύως ἀνὰ τὰ ἀεὶ τὴν θεσησιαίαν παρὰ τῶν αὐτῶν.

Κεφ. θ'.

Πεὶ τῆς ἐν μεδιολάνῳ συνόδου, τῆς ἐν τῷ ἀθανασίῳ.

Συνόδου δὲ, τῆ βασιλείου κατεπευγμένης, ἐν μεδιολάνῳ γενομένης, οὐ μὴ τῆς ἐν ὀλίγοι παρερχομένης τῆ ἀνατῶν.

ως ειχος, η δια νόσον, η μακρον οδοιοειαν
 παραησησμενων την αφοξιν τιν η αρεος δυ-
 σιν, πλειεις η τερακοσοι συνελεγησαν αξιεν-
 των δε των δυο τ' εω καλαδικαζην αθανασις,
 ως αν παθελως απελαθειν τ' αλεξανδρειας,
 οι μην αλλοι, η δεξ, η απατη, η αγνοια των εν-
 των σωηεν' μοιοι τ', διονυσιο ο αλδρας
 επσκοπο ιταλιας η δε η μητροπολις, και
 εσθεο ο μαρκελλων της λιγουριας, πω-
 λιο ο τελεβερεως, και ροδανος, και λεκιφερ
 ανεραγον, και μαρινεραν μη χριδαιωδι
 ριδως καλαδικασαι αθανασις, μη τ' αχει
 τετα, ει γυοις, εησεσται το κακον χωρη-
 σι δε τιν επεελω και καλ αυτων των ορ-
 θωσ αντι θεσ δεδουμενων επι κατωρεσδ
 τεπτε δι νικαια πτωσ, ταυτα απεδαζεδαι
 αδωπε βασιλευσ και των τα δρεεις φρονεν-
 των και οι μην, ωδε παρρησιασ αμυρο, υπερε-
 οελιασ φυγη καλεδικαδησαν στω τετοις
 η και ιλαειο αληθη η τδ εν μεδιοιολανω
 συλογε αιπαν ειναι λω ελεγον, επισεστο η
 αποδασιασ επολλω ηδ υσερωνη εν αειμνω
 και σελακεια στωσ ε σινελεγη, και εκασε-
 ρα κ' τον εν νικαια δεδουμδραν νεασει ζην
 επιχερησεν, ως αυλικα επιδειξω αθανασιο
 η ησδωμρο επιβελδεδσ εν τοις βασιλει-
 κω αυλω μην πρεσ βασιλευα ελθεω ετε εταρι-
 ρησεν, ετε λυσιελειν εδοκιμασεν επιλεξα-
 μω η τδων εν αιγυπιω επισκοπαν πέντε, ων
 μετρεπων ο θυμαϊο, ανηρ εσ τα μαλιστα
 τα βιον δεσπεσι, και λεγην δ' ανος, πεμπει
 εσ βασιλευα, πρεσ δυσιν τοτε της αεχομενης
 ο ανωτα συμπεμπε δε αυλοισ και της εσ
 αυλω εκκλησιασ πρεσβυτερσ τρεϊσ, καλαλ-
 λαδουιασ αυτα τον κραξεντα, και λω δεοι,
 πρεσ τασ διαβολασ των εναντων απολο-
 γησωμδρες, και τα αλλα πρεαξουιασ, οπη
 αυ η εκκλησια κ' αυλω αρεια συνωσκωσιν απο-
 πλεσ αυλων δε αυλων, μετ' επολυ λεγμα-
 τα ε βασιμ εωσ εδ εζαο, καλεντα αυλον εις τα
 εαπιδεα επι ηστω αυλοσ αθανασιοσ ο λαοσ
 της εκκλησιασ εταρεξθησαν, κ' αναγωνιοι
 ησαν, ετε πεαθεσ πε βασιλει, ετεροδωξω ονι
 ασθαλεσ νομιζουιες, ετε απεδειν ανδ' υνοι

A morbum, vel propter itineris longinqui-
 tatem, ut opinari licet, eo venire detre-
 ctantibus. Ex Occidentalibus autem
 Episcopis plures quā trecenti adfuere.
 Cum autem Orientales Athanasium
 condemnari vellent, quo penitus Ale-
 xandria expelleretur, ceteri quidem
 omnes partim metu, partim fraude &
 ignoratione rerum inducti, consensum
 praeberunt. Soli Dionysius Episcopus
 Albae, quae Metropolis est Italiae, Euse-
 bius Vercellarum quae urbs est Liguriae,
 Paulinus Trevirorum, Rhodanus ac Lu-
 cifer reclamaverunt: contestantes non ita
 temere damnandum esse Athanasium:
 idque si fieret, malum illic non quietu-
 rum: sed adversus ea quae de Deo recte
 decreta essent, progressuram esse frau-
 dem. Neque alio consilio Imperatorem
 & Arianos ista moliri, quam ut Nicenam
 fidem subvertant. Et hi quidem cum in
 hunc modum libere prolocuti essent, in
 exilium deportati sunt: cumque his
 etiam Hilarius. Hanc autem veram fuisse
 causam Mediolanensis Concilii quam
 modo dixi, exitus rei declaravit. Et
 enim haud multo post Synodus Arimi-
 ni & Seleuciae congregata est: quarum
 utraque contra ea quae in Synodo Nicae-
 na constituta fuerant, novitatem indu-
 cere tentavit, sicuti mox demonstrabi-
 tur. Porro Athanasius, cum persuasum
 haberet insidias sibi in Palatio compara-
 ti, ipse quidem ad Imperatoris comita-
 tum proficisci nec ausus est, nec e re
 sua fore existimavit. Lectis vero ad cam-
 rem quinque Episcopis, ex quorum nu-
 mero fuit Serapio Thmuitanus, vir ad-
 mirabili vitae sanctimonia, & dicendi co-
 pia praeditus, ad Imperatorem in Occi-
 dentis partibus tum degentem eos mi-
 sit. Cumque his tres quoque Ecclesiae
 suae Presbyteros direxit, qui Imperatoris
 animum erga ipsum placarent, & adver-
 sariorum calumniis si opus foret, respon-
 derent: cuncta denique agerent, quae &
 Ecclesiae, & ipsi conducere existima-
 rent. Qui cum e portu solvissent, haud
 multo post Imperatoris accepit literas,
 quibus ad Palatium evocabatur. Eares
 & Athanasium ipsum, & populum Eccle-
 siae Alexandrinae graviter conturbavit,
 magnaque affecit sollicitudine: quippe
 qui nec Imperatori Arianam opinio-
 nem tuenti auscultare tutum, nec refraga-
 ri, citra periculum esse existimarent.

Prevaluit tamen consilium, ut Athanasius maneret : & is qui literas Principis attulerat, re infecta reversus est. Sequenti astate alter ab Imperatore missus, unâ cum Provincia rectoribus Alexandriam veniens, eum ex urbe discedere compulit, clerumque Ecclesiæ acerbissime vexavit. Sed cum populus Alexandriæ Ecclesiæ animos resumpsisset, is qui ab Imperatore missus erat, cernens plebem ad pugnandum paratam esse, ipse quoque re infecta abscelsit. Nec longo post tempore, copie quas Romani legiones vocant, ex Agypto & Libya accersuntur. Et quoniam indicatum fuerat, Athanasium in Ecclesia quæ Theonæ dicitur occultari, dux rei militaris, & Hilarius qui ad hæc acceleranda iterum ab Imperatore missus fuerat, sumptis militibus, ex imperato & intempestive extractis foribus in Ecclesiam irruit : & ubique scrutatus, Athanasium tamen intus non reperit. Ajunt enim eum sæpenumero à Deo admonitum, alia quoque multa ejusmodi pericula effugisse : & hanc quoque incurtionem illi à divino numine præmonstratam fuisse. Postquam enim ille egressus esset, milites statim Ecclesiæ fores occupasse, ac momento temporis abfuisse quin eum comprehenderent.

Ἐπειδή δὲ ὁμῶς μὲν καὶ τὸ γεμῦμα κομίτας, ἀπειλήθη ἀνέστρεψε τὸ ἵερὸν νομῶν θέρη, παραγενομένη ἕτερον οὐκ ἔσθλιεως σὺν τοῖς ἐν τῷ ἐθνῷ ἀρχαῖσι, καὶ πύγεν αὐτὸν ἐξέρχαι τῆς πόλεως, καὶ τὰ κληροχάλεπῶς ἐπολέμησεν ἀναθασσάσασα τὴ λαῶ τῆς ἐκκλησίας, συνίελα γυῖρος πάλιν πόλεμον ἰδὼν, καὶ ἔτως ἐδέν ἀνύσας, ἐδῆμιση ἐν ἡεθεθεν ἕ πολλὰ ἕ διαγενομένη γενη, μετὰ καλεῖται ἐξ αἰγύπτου καὶ λιβύης στρατιαί, ἀς λεγεῶνας ρωμαῖοὶ καλεῖται καὶ ἐμνήθη κρύπτειν ἀθανάσιον ἐν τῷ ἐκκλησίᾳ καλεμένη ἐκκλησίᾳ, ὡς ἀπαβουδῆσας ὁ τὸν τῆδε σταγματῶν ηγεμῶν, καὶ ἰσχυρὸς ἐν βασιλείῳ πάλιν ἀφίκετο ἰσοστάσιον χυμῶν, ἀπεσοδοκίτως ἀνεκλάσας ἑθῆρας, εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἰσήλθε παύσασα ἐπιζήσας, ἐκατέλαθεν ἐν ὁσεν ἀθανάσιον λέγειται ὡς πολλὰ κῆρ ὑπὸ θεῶν μυσσητῶν πολλὰς ἐὰν ἄλλας κινδυνῶς διεφυγε, καὶ τῶνδε τῶν ἐφοδῶν θεῶν αὐτῷ ἀσθενῆσαι αὐτίκα τὸ ἐξίτη, καὶ ἕως ἐβαλίωτας τὰς θεῆρας κατὰ λαβῆν τῆς ἐκκλησίας, ἀκαταμάτω τὴν γῆν καὶ τὴν αὐτὴν συλλήψεως ὑπερήσασα.

CAPUT X.

Κεφ. ι.

Quomodo Athanasius Ariatorum insidias sepius appetens, à Deo præmonitus, utpote vir divinus, multa pericula effugerit : & quàm graviter post ejus discessum afflicti à Georgio fuerint Agyptii.

Ὅτι διαφόροι ἐπιβουλεύει ἀθανάσιον. Ἐπὶ τῷ ἀθανάσιῳ δὲ οὐκ ἔστιν ἀπρομνημονεῖται διαφόροι καὶ ἄλλοι θρασεῖ καὶ οὐκ ἔστιν ἀπὸ γυῖρος οἱ ἐν ἀγῶνι παθεῖν ἀθανάσιον ὑπερῶρα τῶν.

Neque vero dubitare cuiquam licet, quin hic vir Deo fuerit acceptus, & futura manifeste præviderit. Etenim longe adhuc mirabiliora de illo accepimus, quæ certissimam rerum futurarum notitiam eum habuisse testantur. Sic certe, cum prima vice, Constante adhuc superflite, Constantius male mulctare eum decrevisset, ipse fuga elapsus, apud quendam ex familiaribus delituit : longoque temporis spatio mansit in subterraneo & obscuro quodam domicilio, quod olim aque fuerat receptaculum. Nec quisquam ejus rei conscius fuit, præter eos apud quos latitabat, & ancillam, quæ tantæ fidei visa est, ut illi ministraret. Porro cum

Ἐοικε δὲ μὴ ἀσπῆσκειν ἀπίσειν, ὡς τὸν φιλικῶς ὁδὲ ἀνῆς ὑπῆρχε, καὶ τῶν ἀσπῆσκειν τὸ μέλλον θωμασσοῦσα καὶ τὰ προφητεῖα, ὡς αὐτὸς παρῆλθε μὲν, ἀκρίβες ἀτῶν ἐπιμαεῦρεῖνα αὐτῶν ἑσομῶν εἰδήσῃ. ἔτω γὰρ ἵνα τὸ πρῶτον ἐπὶ κωνσταντῖν ὡς αὐτῷ, καὶ κούεγεν αὐτὸν ἐπέλετο ὁ βασιλεὺς, φεγγρόμει, ὡς ἀ τῶν γνωσθησῶν ἐπὶ πῆστο καὶ ἐπὶ πολλῶν χερσῶν διετεῖται μυχῶ γῆς, καὶ ἀνηλίω οἰκημῆς, ὁ ταμῆ τὸ πεινυδάτων ἐτύχανε συνήθη ἕδῶν παρ οἰς ἐλάνθανε, καὶ θεράπωνα τῶν πῆδοκῶσα, ὡς ἀν αὐτῷ διακονοῖ πολλὰς ἕσας.